

את התנגדותו להחייאת מפא"י ולהקמת גוש היוניים.

בעוד שברעם וידלין ממש צעקו כנגד הקמת מפא"י מחדש נשתתקו קולותיהם ואילו אפילו רבין עצמו יודע כי אין לסמוך על קרגמן. כאשר ספיר עומד מנגד. כך נותר רבין עם התומך היחיד שלו בקרב המיפלגה, משה ורטמן.

המצב כיום במיפלגת העבודה שהיא גוף ענק, הגוף הפוליטי המרכזי בארץ, הקורס תחת המילחמות הפנימיות בתוכו. כל אחד מאנשי מיפלגת העבודה מקורב יותר לאחת המיפלגות האחרות בכנסת מאשר למתנגדיו בתוך מיפלגתו שלו. ומצב זה הוא רחוק מלהיות בריא לכל מיפלגה פוליטית כלשהי.

הבריתות החיצוניות מאיימות על מיפ"ג לגת העבודה. בין אם ברית של הניצים עם הליכוד, כאשר תעלנה השאלות המכריעות כשאלת עתיד הגדה המערבית, ובין אם הבריתות האפשרויות בין הסופרי-יונים לבין מיפלגות שאוליות, כמו ברית אפשרית בין לובה אליאב לבין מוקד או ברית שנראית אבסורדית, אך אפשרית לגמרי, מתוך הכרת אופיו של יצחק נבון, בין נבון לאהרון לפנתרים השחורים, לקראת הבחירות שתיערכנה בעוד שנתיים וחצי.

רבין החליט

לוותר

לאך כאן מתחוללת הפתעה פוליטית גדולה. נראה כי רבין החליט לוותר לספיר, ולתמוך בו בכינונה של מפא"י מחדש ובאירגון החוג היוני במהדורות. הפגנת תמיכה ראשונה תתרחש כאשר יקריב רבין את ורטמן, ויתמוך בדרישת ספיר להחליפו בעדי יפה, מנאמני ספיר. הנימוק של ספיר, אשר התקבל כפי הנראה על דעתו של ראש-הממשלה, היה כי ההתארגנות המחודשת של מפא"י, הקימת וחיוק חוגי היונים למיניהם, תשמש בלבם בפני החזרתו לשלטון של משה דיין.

למרות שספיר מהווה סכנה לא פחותה לשלטונו של רבין מאשר משה דיין, יודע כי הטראומה המרכזית בחייו של ראש-הממשלה היא דווקא דיין, ונראה כי נימוק זה הוא ששיכנע אותו להפסיק את המילחמה בספיר, ולהרשות את ההתארגנות השונות ואת חיוק כוחו של ספיר. יש בקרב אנשי המערך הנותנים אשראי רב לתכססנותו הפוליטית של ראש-הממשלה, והטוענים כי הוא הסכים מלכתחילה עם דרכו של ספיר, בעיקר כדי לחסל אתחילתמיד את הכנסה ששמה דיין.

יגאל אלון נמצא, כמובן, מהעבר היוני של המערך, אולם הוא אינו משתייך לקבוצות המאורגנות. יחסיו הרעועים עם ראש-הממשלה מחד, ותיקותו של אלון להפוך יום אחד ראש-הממשלה, תיקויה העומדת בסתירה עם כל הליכה משותפת עם ספיר, מוציאים לפי-שעה את אלון מתמונת ההתארגנות.

מצבה של מפ"ם הוא מיוחד במינו. מפ"ם עומדת כקטליתור מאחרי כל התארגנות או תוסעה יונית במיפלגת העבודה. תזכיר אותו חיבר ה"כ מפ"ם דב זכין בעניין מעלה-האדומים, יגרום עוד צרות צרות לשלמות המערך ומיפלגת העבודה. אולם מנהיגי מפ"ם החליטו, כטקטיקה פוליטית, שלא להצטרף לאף אחד מהחוגים היוניים אשר קמו במיפלגת העבודה, ואשר רצו לצרף אליהם את מפ"ם.

כך מצליחה מפ"ם לשמור על אופציה פתוחה לכל קונסטלציה פוליטית אשר תיווצר בעתיד, ולשמור לעצמה דלתות פתוחות לנסיגה אפילו מהרעיונות המקודדים של מפ"ם — כדי שהיא לא תצטרך לפרוש אי פעם מהממשלה.

למרות שספיר הוא, כיום מן הדמויות הפחות פופולאריות בקרב הציבור הישראלי, הוא מצליח לארגן את מפא"י ואת מיפ"ג לגת העבודה לקראת העימות הגדול בין היונים לבין משה דיין — עימות אשר יביא להכרעה פנים-פוליטית שלה יהיו השלכות מכריעות על גורל העם והמדינה.

המתנגדים לספיר בקרב מיפלגתו-שלו יודעים, כי למרות שכוחו היום אינו גדול ביותר, הרי כוחה-ההרס שלו עצום, כמעט כפי שהיה כאשר היה המלך המוכתר של המיפלגה. המודעות על כוח-ההרס זה של ספיר אינה מאפשרת להם לנצל את התמורות שהתחוללו בשנה האחרונה לרעתו של ספיר, ומחזירה את המיפלגה לימיה הישנים והטובים.

ספיר: מתארגן, בונה או הורס?

רבין וביץ: פוסח על שתי הסעיפים

דיין: מסרב להתייצב בראש הניצים

אלה נעדרים מנהיג מוצהר. מאחרי הקלי עים הם ממתנים להתייצבותו של משה דיין מאחריהם, אולם דיין מיעט, בשנים האחרונות, להתייצב מאחרי גוש פוליטי או התארגנות מוגדרת כלשהם, והוא נחשב כשומר-האופציות הניצח של מיפלגת העבודה.

מי שעומד בראש גוש זה באופן טכני בלבד הוא ח"כ מרדכי בן-פורת, הידוע כמי שמבטא את מחשבותיו של דיין, ומקורב אליו ביותר מקרב חברי הכנסת. קשה להניח כי כאשר יניפו הניצים את השלט הנושא את שמם ויתארגנו כגוש מוגדר, יעמדו כל אנשי רפ"י מאחריהם. כבר היום ידועות דיעותיו של יצחק נבון, המתקרבות למתנה היונים יותר מאשר למחנהו של דיין, אם כי ייתכן שנאמנותו של נבון לרפ"י ורתיעתו ממפא"י יכריעה, ברגע הנכון, את הכף לטובת דיין.

לא ברור גם כיצד ינהג שמעון פרס, פרס, הנהנה מתפקידו כשר-הביטחון, יש קול פעמים רבות אם להתייצב מאחרי דיין כנגד ראש הממשלה והמיפלגה, אם כי ברור לו כי כל בנייה בדין תסיר מעליו את הגב הפוליטי שלו, ותביא לכך שהוא יהיה נתון לחסדי מפא"י, ודווקא לשבט, כפי הנראה.

חוג אתגר, אשר יצא אחרי המילחמה בהתקפה על מישטר גולדה-דיין, שהרוח החיה בו הם ראש עיריית הרצליה יוסף נבו ומנכ"ל כור מאיר עמית, הפך את עורו בשבועות האחרונים, והחליט להפנות את מלא כוחה-המחץ של קציני-המילואים החברים בו כנגד התארגנותו של ספיר. אל החוג הצטרף גם שרה-הסברה אהרון (אהרליה) יריב, אשר דיעותיו בנושאי מדיניות חוץ וביטחון אינן קבועות.

אין ספק כי אם לסווג חוג זה, הרי היום הוא מקורב לניצים, לאותו משה דיין שאותו הם תקפו לפני מיספר חודשים.

היצירה המוצהרת ביותר של גוש הגני צים היא גוש ה"פ" אותם תישעה חברי כנסת מיפלגת העבודה, בראשותם של משה שחל ועוזי פיינרמן, שדרשו לפני שבר עות אחדים להקים ממשלת ליכוד לאומי. בחוג זה חברים, בין השאר ז'אק אמיר ושושנה ארבל-אלמולינו מאחדות-העבר דה, בן-ציון חלפון ממפא"י, ובן-פורת מרפ"י.

התופעה המעניינת היא התייצבותם של מרבית חברי-הכנסת של אחדות-העבודה, אשר מנהיגה יגאל אלון הוא הוגה תוכנית אלון, בראש הניצים במיפלגת העבודה. משה כרמל, מי שהיה שרה-התחבורה, השר ישראל גלילי אבי מיסמך גלילי ומע" לה האדומים, יחד עם אמיר וארבל, מהווים רוב ניצי במיפלגתם.

הגוש

הבלתי-מוגדר

ראשעיריית חיפה, יוסף אלמוגי, מהווה גורם חשוב במערכות הפנימיות במיפלגת העבודה. אלמוגי, שחזר בשבוע שעבר מסיוור שזור בגרמניה, עדיין לא הביע הצהרת אמונים מפורשת לכיוון זה או אחר, אם כי הכוח העומד מאחרי אלמוגי, חיפה, הוא גורם רבי-חשיבות, יש להניח שאלמוגי, למרות קריצות שונות שלו לעבר ראש-הממשלה, יתייצב בצורה משכנעת פחות או יותר לצד הניצים ותומכי דיין.

בין שני גושים אלה נמצא הגוש הבלתי-מוגדר של ראש-הממשלה, יצחק רבין. רבין, שהוא נטע זר במפא"י, נשען בעיקר על עצם עובדת היותו ראש-הממשלה, יותר מאשר על כוח פוליטי זה או אחר. ברבין תומכים המזכיר החלש של המיפלגה, מאיר זרמי, ויושבי-ראש סיעת המערך בכנסת, ח"כ משה ורטמן.

כשהחלו החוגים השונים במיפלגת העבודה להיווצר, הבין רבין כי כל התארגנות מהווה סכנה לשלטונו, ויצא בהריפת כנגד כל אחד מהחוגים. ספיר וראש זר תמך בו אף ידו של ספיר וראש ועדה-הכספים של הכנסת, ישראל קרגמן. תמיכה איתנה פחות היתה זו של השרים משה ברעם ואהרון ידלין, אולם בעיני קר זו של שרה-אוצר יהושע רבינוביץ, מי שהיה מראשי הגוש.

אולם היום התמונה ברורה קצת פחות. זרמי מאיים להתפטר אם לא יתוקן מצבה הכספית הרעוע של המיפלגה, ולרבין ברור כי היחיד שבכוחו לאושיע ולהורים כסף הוא ספיר.

רבין נודע על מגישות שהיו לספיר עם רבינוביץ, אשר כהן הצניע רבינוביץ